

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

P/12/160
LPO-4101-01-04/2012

Poznań, dnia 2 marca 2012 r.

Pan
Dariusz Pilak
Starosta Gnieźnieński

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
tekst ujednoczony

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej „ustawa o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Gnieźnie (dalej „Starostwo”) kontrolę finansowania ponadgimnazjalnych szkół niepublicznych w latach 2010-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 lutego 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nieprzestrzeganie przez powiat gnieźnieński obowiązujących zasad finansowania ponadgimnazjalnych szkół niepublicznych.

1. Rada Powiatu Gnieźnieńskiego, stosownie do przepisu art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty², ustaliła (uchwała nr XLV/356/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r.) tryb udzielania dotacji szkołom niepublicznym oraz tryb ich rozliczania. W uchwale określono zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, tryb udzielania dotacji, w tym tryb udzielania dotacji w przypadku gdy powiat gnieźnieński nie prowadzi szkoły publicznej danego typu i rodzaju. W takich przypadkach, w myśl uchwały, podstawą do ustalania dotacji powinny być wydatki bieżące ponoszone przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju. Ustalono również sposób rozliczenia dotacji oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji.

Zgodnie z art. 78 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³, ww. uchwała Rady Powiatu Gnieźnieńskiego została przedłożona Wojewodzie Wielkopolskiemu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu (dalej „RIO”). Wojewoda Wielkopolski nie wniósł uwag do treści uchwały i opublikował ją w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 lutego 2010 r. Z kolei RIO, w odniesieniu do uchwały wszczęła postępowanie nadzorcze. Kolegium RIO, uchwałą z dnia 27 stycznia 2010 r. (przekazaną do Starostwa w dniu 4 lutego 2010 r.), orzekło nieważność uchwały Rady Powiatu Gnieźnieńskiego nr XLV/356/2009, w części obejmującej: sankcję w postaci nieprzyznania dotacji za dany okres (§ 5 ust. 1 pkt 1), wymóg prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i dokumentacji zawierającej informacje o liczbie uczniów (§ 5 ust. 1 pkt 3) oraz tryb zwrotu dotacji (§ 11). W opinii Kolegium RIO, postanowienia uchwały w tych częściach naruszały przepisy art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty oraz art. 145 ust. 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁴.

2. Kwoty dotacji dla niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych, w myśl uchwały Rady Powiatu Gnieźnieńskiego, miały wynosić 50% ustalonych w budżecie powiatu wydatków bieżących ponoszonych w szkołach publicznych tego samego typu i rodzaju, w przeliczeniu na jednego ucznia. W przypadku braku na

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² j. t. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm., a od dnia 1 stycznia 2010 r. – art. 252 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

terenie powiatu gnieźnieńskiego szkoły publicznej danego typu i rodzaju podstawą do ustalania wysokości dotacji miały być wydatki bieżące ponoszone przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju. Rada Powiatu Gnieźnieńskiego w uchwale nie zdefiniowała jednak pojęcia „najbliższy powiat” dla powiatu gnieźnieńskiego. Odstąpienie od wskazania sposobu ustalania „najbliższego powiatu” przez organ stanowiący, pozwoliło na dowolną interpretację tego pojęcia przez organ wykonawczy, co de facto skutkowało ustaleniem przez Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego, a nie przez Radę Powiatu Gnieźnieńskiego, podstawy obliczenia dotacji dla szkół niepublicznych (w których nie jest realizowany obowiązek nauki). Takie działanie było niezgodne z art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty.

Powiat gnieźnieński (w 2011 r.), nie prowadził publicznego zaocznego liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. W przypadku czterech niepublicznych szkół tego typu funkcjonujących w 2011 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego, podstawą obliczenia wysokości dotacji (wyłaconej w łącznej kwocie 202.905,36 zł) była średnia arytmetyczna wydatków ponoszonych na ten cel w powiatach pleszewskim i jarocińskim. Taki sposób ustalenia kwoty dotacji był niezgodny z zasadą wynikającą z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

W przypadku niepublicznego policealnego Studium Medycznego TEB Edukacja podstawą obliczenia wysokości dotacji była kwota przewidziana na jednego ucznia tej szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez powiat gnieźnieński. Taki sposób obliczenia dotacji był niezgodny z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty oraz z postanowieniami uchwały Rady Powiatu (§ 1 i § 2). Pomimo, że szkoła ta została ujęta w wykazie szkół i placówek prowadzonych/dotowanych przez powiat gnieźnieński jako szkoła przeznaczona dla dzieci lub młodzieży, w szkole tej nie był realizowany obowiązek nauki. Kwota dotacji dla tej szkoły powinna zatem wynosić, zgodnie z uchwałą Rady Powiatu Gnieźnieńskiego, 50% ustalonych w budżecie powiatu gnieźnieńskiego wydatków bieżących ponoszonych w szkołach tego samego typu i rodzaju lub wydatków bieżących ponoszonych przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju. Łączna kwota dotacji udzielonej Studium Medycznemu TEB Edukacja w latach 2010–2011 wynosiła 531.814,14 zł.

3. Udzielone szkołom niepublicznym (w których nie był realizowany obowiązek nauki) w latach 2010 i 2011 kwoty dotacji, odpowiednio 1.520.124,91 zł i 1.233.998,78 zł stanowiły 33,9% i 36,1% części oświatowej subwencji ogólnej ustalonej dla powiatu gnieźnieńskiego z tytułu funkcjonowania na jego terenie tych szkół (odpowiednio 4.490.841,16 zł i 3.414.780,73 zł). Powiat udzielał również dotacji jednej szkole niepublicznej w której był realizowany obowiązek nauki tj. Prywatnemu Liceum Ogólnokształcącemu „Porkom” w Gnieźnie. W latach 2010-2011 łączna kwota udzielonej dotacji dla tej szkoły wyniosła 206.223,41 zł i stanowiła 116,2% kwoty subwencji otrzymanej przez Powiat Gnieźnieński w związku z prowadzoną działalnością tej szkoły.

4. W ocenie NIK, stosowany w Starostwie sposób rozliczania dotacji przyznanych szkołom niepublicznym posiadającym uprawnienia szkół publicznych nie był w pełni zgodny z obowiązującymi przepisami. Określając tryb rozliczania tego rodzaju dotacji, w uchwale nr XLV/356/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r., zobowiązano szkoły do wskazania na druku rozliczenia, spisu dowodów księgowych, rodzaju oraz daty poniesienia wydatku sfinansowanego środkami z dotacji. NIK zwraca uwagę na to że, w sytuacji, gdy wysokość dotacji przysługującej szkołom uzależniona jest od liczby uczniów (por. np. art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty), jedyną podstawą jej rozliczenia może być informacja o faktycznej liczbie uczniów uczęszczających w danym okresie rozliczeniowym. Informacje na temat sposobu wydatkowania środków z dotacji, w świetle art. 90 ust. 3e i art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, mogą z kolei stanowić jedno z narzędzi kontroli prawidłowości wydatkowania środków dotacji, co jednak nie jest tożsame z jej rozliczeniem.

5. W 2010 r., Starostwo nie korzystało z prawa kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonych szkołom niepublicznym, w tym zgodności przedkładanej informacji o liczbie uczniów ze stanem rzeczywistym. Kontrole takie podjęto we wrześniu 2011 r. w 22 niepublicznych szkołach ponadgimnazjalnych. Do dnia zakończenia kontroli NIK czynności kontrolne były jeszcze w toku.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1) ustalenie dotacji dla szkół niepublicznych – w przypadku braku na terenie powiatu gnieźnieńskiego szkoły publicznej danego typu i rodzaju – na podstawie wydatków ponoszonych przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju,

2) doprowadzenie do ustalenia przez Radę Powiatu Gnieźnieńskiego trybu udzielania dotacji dla szkół niepublicznych uwzględniającego kryterium wyboru „najbliższego powiatu” oraz trybu rozliczania udzielanych dotacji podmiotowych wyłącznie na podstawie rzeczywistej liczby uczniów,

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.